

SPIS TREŚCI

MARIAN GUZEK

Wstęp	17
--------------------	----

CZĘŚĆ I. LIBERALIZMU ETAP NOWY

MARIAN GUZEK

ROZDZIAŁ 1. LIBERALIZM SYNERGICZNY NA TLE SPORÓW DOKTRYNALNYCH I KRYZYSU	23
1.1. Synergia państw i rynków	23
1.1.1. Ogólne zasady funkcjonowania gospodarki w postulowanym systemie liberalizmu synergicznego	23
1.1.2. Filary i kondygnacje gospodarki światowej	24
1.1.3. Liberalizmu drogi wyboiste	25
1.1.4. Eliminacja synergii z klasycznego liberalizmu przez neoliberalizm	28
1.1.5. Dominacja ponadpaństwowego konglomeratu pseudorynkowego	31
1.2. Nieostrożna obrona neoliberalizmu	32
1.2.1. Od cięć podatków i świadczeń socjalnych do losów piasku na Saharze	32
1.2.2. Nobel uwikłany w promowanie neoliberalizmu	34
1.2.3. Naukowa obrona neoliberalizmu mimochodem	35
1.3. Dylemat walutowy Stanów Zjednoczonych a przyszłość liberalizmu synergicznego	36
1.3.1. Gdyby waluta bezpowrotnie odpływała w świat	36
1.3.2. Ciężar powracających zasobów waluty światowej	38
1.3.3. Kurs w okresie regresji walutowej a korzyści typu <i>seigniorage</i>	39
1.3.4. Ideologia neoliberalna kontra teoria spiskowa	39

1.3.5. Możliwości zapewnienia synergii między państwem a rynkami w USA	41
1.4. Anarchokapitalizm jako ustrój bez synergii rynku z państwem	42
1.4.1. Korzenie ustroju anarchokapitalistycznego	42
1.4.2. Niesiony na skrzydłach kryzysu	44
1.4.3. Skutki nadchodzącego anarchokapitalizmu dla państw narodowych i ich społeczeństw	45
1.5. Podsumowanie	47

ANDRZEJ MATYSIAK

ROZDZIAŁ 2. MANOWCE INDYWIDUALIZMU METODOLOGICZNEGO W TEORIACH MAKROEKONOMICZNYCH 51

2.1. Uwagi wstępne	51
2.2. Indywidualizm i holizm metodologiczny	52
2.3. Ekonomia keynesowska a indywidualizm metodologiczny	57
2.4. Mikroekonomiczne podstawy teorii Keynesa	59
2.5. Warunki równowagi makroekonomicznej	62
2.6. Indywidualizm psychologiczny	66
2.7. Podsumowanie	69

JANINA GODŁÓW-LEGIĘDŹ

ROZDZIAŁ 3. OD DOMINUJĄCEJ METODOLOGII EKONOMICZNEJ DO KRYZYSU 73

3.1. Wprowadzenie	73
3.2. Błędy metodologiczne ekonomii XX wieku	74
3.3. Renesans instytucjonalizmu	77
3.4. Nowy typ inżynierii społecznej a funkcjonowanie mechanizmu cenowego	81
3.5. Konkluzje	88

ŁUKASZ J. PIKUŁA

ROZDZIAŁ 4. LIBERALIZM KLASYCZNY A SPOŁECZEŃSTWO, PAŃSTWO I POLITYKA 92

4.1. Wolne jednostki zorganizowane w społeczeństwo	92
4.2. Państwo celów realizowanych przez politykę	96
4.3. Podsumowanie	103

KARINA JĘDRZEJOWSKA

ROZDZIAŁ 5. GOSPODARKA ŚWIATOWA WOBEC NADMIERNEJ LIBERALIZACJI RYNKÓW FINANSOWYCH 106

5.1. Istota liberalizacji i deregulacji rynków finansowych	107
5.1.1. Czynniki sprzyjające liberalizacji finansowej	108
5.1.2. Korzyści i koszty wynikające z liberalizacji i deregulacji rynków finansowych	110

5.2. Kryzysy finansowe jako negatywny skutek liberalizacji finansowej	113
5.2.1. Specyfika kryzysów finansowych lat dziewięćdziesiątych XX wieku.	115
5.2.2. Kryzys finansowy 2007–2008 a liberalizacja finansowa	117
5.3. Inne zagrożenia wynikające z liberalizacji finansowej	118
5.4. Perspektywy zapobiegania negatywnym skutkom liberalizacji finansowej	121

BARTOSZ SCHEUER

ROZDZIAŁ 6. KRYZYS W TEORII EKONOMII JAKO ŹRÓDŁO KRYZYSU GOSPODARCZEGO.....	127
--	------------

6.1. Wstęp	127
6.2. Kryzys w ekonomii – taki, jakim widzą go ekonomiści	130
6.3. Modernistyczny charakter metodologii ekonomicznej i jego konsekwencje	134
6.4. Podsumowanie	141

ANNA CZARCZYŃSKA

ROZDZIAŁ 7. ŚWIAT W OBLICZU ZAGROŻEŃ TOTALNYCH A WIZJA EKONOMII INTEGRALNEJ.....	144
---	------------

7.1. Kryzys jako nieunikniona zmiana.....	144
7.2. Ziemia niczyja	145
7.3. Podejście integralne	147
7.4. Ekonomia integralna	148
7.5. Regulacja gospodarki	149
7.6. Podsumowanie	151

CZĘŚĆ II. POLITYKA I REGULACJE RYNKÓW

PAWEŁ DOBROWOLSKI, ANDRZEJ KONDRATOWICZ

ROZDZIAŁ 8. ZAWODNE RYNKI, ŹLI EKONOMIŚCI I DOBRZY POLITYCY. ŹRÓDŁA KRYZYSU FINANSOWEGO W USA 2007–2009 ...	155
--	------------

8.1. Ekonomia wobec kryzysu	155
8.2. Problemy z prognozowaniem	161
8.3. Etiologia kryzysu	162
8.3.1. Strona popytowa	165
8.3.2. Strona podaży	170
8.3.3. Czynniki instytucjonalne	173
8.3.3.1. Mechanizmy sekurytyzacji	175
8.3.3.2. Fannie Mae i Freddie Mac	178
8.3.3.3. Cele polityki mieszkaniowej	184

EWA POLAK

ROZDZIAŁ 9. CZYNNIKI KRYZYSOGENNE W GOSPODARCE GLOBALNEJ ORAZ ICH KONSEKWENCJE POLITYCZNE.....	194
9.1. Wprowadzenie	194
9.2. Ekonomia popytu.....	195
9.3. Podłoże rewolucji neoliberalnej	196
9.4. Odmiana doktryny neoliberalnej – monetaryzm i jego założenia.....	197
9.5. Asymetria globalizacji	200
9.6. Ograniczenie suwerenności gospodarczej państwa.....	204
9.7. Zmiana zasad globalnej konkurencji	207
9.8. Komerccjalizacja i ekonomizacja nierynkowych dziedzin życia.....	208
9.9. Zróżnicowanie dochodowe ludności i zmiany stratyfikacji społecznej	210

ANDRZEJ KURNICKI

ROZDZIAŁ 10. ZMIANY W SYSTEMIE REGULACJI I NADZORU W SEKTORZE BANKOWYM USA.....	215
10.1. Czynniki kryzysogenne w systemie finansowym USA w latach 1980–2007	215
10.2. Konsekwencje kryzysu w USA	217
10.3. Reakcje rynków finansowych w USA na kryzys	218
10.4. Zmiany w systemie finansowo-bankowym.....	222
10.5. Rada Nadzoru Stabilności Finansowej i Ustawa Dodd-Franka	225
10.6. Koniec polityki ratowania firm finansowych (<i>Too Big to Fail policy</i>) ..	227
10.7. Specjalne regulacje nadzoru bankowego	228
10.8. Podsumowanie	230

ANNA WRÓBEL

ROZDZIAŁ 11. POLITYKA PROTEKCYJNA JAKO FORMA REGULACJI NIEZBĘDNEJ W ŚWIELE ANALIZ EMPIRYCZNYCH	233
11.1. Polityka liberalizacji handlu międzynarodowego.....	234
11.2. Polityka protekcjonizmu	239
11.3. Zakres swobody w międzynarodowych obrotach usługowych	243
11.4. Podsumowanie	251

PIOTR MISZTAŁ

ROZDZIAŁ 12. INTERWENCJE WALUTOWE JAKO ELEMENTY REGULACJI RYNKÓW FINANSOWYCH	257
12.1. Wprowadzenie	257
12.2. Interwencje walutowe banku centralnego w świetle teorii.....	258
12.3. Wyniki analiz empirycznych	262
12.4. Interwencje na rynku walutowym w Polsce	266
12.5. Wnioski.....	267

MARTA ŁAKOMY, AGNIESZKA MASTALERZ

ROZDZIAŁ 13. ŹRÓDŁA I PROCES NARASTANIA KRYZYSU

FINANSOWEGO I GOSPODARCZEGO..... 271

13.1. Wpływ globalizacji na powstawanie tendencji kryzysowych	271
13.2. Turbulencje w gospodarce światowej pod wpływem kryzysu w USA ..	274
13.3. Przedsięwzięcia antykryzysowe USA	279
13.4. Podsumowanie	281

SŁAWOMIR I. BUKOWSKI

ROZDZIAŁ 14. KRYZYS FISKALNY W STREFIE EURO A RYNKI

FINANSOWE 284

14.1. Wprowadzenie	284
14.2. Unia Ekonomiczna i Monetarna – podstawy teoretyczne i projekt polityczny	284
14.2.1. Podstawy teorii unii monetarnej	284
14.2.2. Rola rynków finansowych w funkcjonowaniu unii monetarnej ..	288
14.2.3. Projekt polityczny	290
14.3. Reakcja rynków finansowych na regulacje fiskalne	292
14.4. Wnioski	299

PAWEŁ BOŻYK

ROZDZIAŁ 15. NEOLIBERALIZM A KRYZYS W STREFIE EURO.

GEOPOLITYCZNE PRZYCZYNY I SKUTKI KRYZYSU..... 303

15.1. Liberalizm a neoliberalizm	303
15.2. Kanony neoliberalizmu	304
15.3. Geneza kryzysu finansowego	305
15.4. Kryzys finansowy w warunkach globalizacji	306
15.5. Unia Europejska – częścią rynku globalnego	307
15.6. Wpływ światowego kryzysu finansowego na Unię Europejską	308
15.7. Poszukiwanie dróg wyjścia	309
15.8. Zastrzeżenia pod adresem federacji państw	311
15.9. Gdzie szukać rozwiązań?	312

ŁUKASZ GOCZEK

ROZDZIAŁ 16. WYROSNAĆ Z DŁUGÓW – POLITYKA PODAŻOWA

I REGULACJE W UNII EUROPEJSKIEJ 315

16.1. Wprowadzenie	315
16.2. Niepowodzenie dotychczasowej polityki stymulacyjnej	316
16.3. Źródła stagnacji gospodarczej Europy	318
16.4. Proponowana polityka podażowa i zmiany w dziedzinie regulacji gospodarki	324
16.5. Wnioski	329

KRZYSZTOF GARCZEWSKI

**ROZDZIAŁ 17. NIEMCY W STOSUNKACH MIĘDZYNARODOWYCH
NA TLE KRYZYSU GOSPODARCZEGO W UNII EUROPEJSKIEJ 333**

- 17.1. Kontrowersje wokół polityczno-gospodarczych terapii
anty kryzysowych w Unii Europejskiej 333
- 17.2. Problemy z wdrożeniem antykryzysowych instrumentów
finansowych w strefie euro 335
- 17.3. Aspiracje polityczno-gospodarcze Niemiec i obawy partnerów o ich
dominację 337

ULYANA DZYUMA, RUSŁAN HARASYM

**ROZDZIAŁ 18. ZWALCZANIE KRYZYSU ZADŁUŻENIA
W WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ 344**

- 18.1. Wprowadzenie 344
- 18.2. Gospodarka światowa w kryzysie 345
- 18.3. Dług publiczny – definicje i podstawowe przyczyny powstania 348
- 18.4. Zadłużenie krajów UE: kto, komu i ile? 349
 - 18.4.1. Grecja i Irlandia 352
 - 18.4.2. Portugalia 358
 - 18.4.3. Belgia 359
 - 18.4.4. Włochy 360
- 18.5. Nowe rozwiązania prawne mające na celu przeciwdziałanie
wzrostowi zadłużenia publicznego krajów UE 361
- 18.6. Podsumowanie 364